

FORSVARSMINISTERIET

19. maj 2016

NOTAT 40: FLYVNING I TO-SÆDET SUPER HORNET MED ÉN MAND SAMT BEHOVET FOR UDDANNELSESSRESSORUCER

Spørgsmål

Dette notat besvarer følgende spørgsmål:

- *"Er det korrekt, at Super Hornets 2 sædes fly kan fungere i mange funktioner med kun 1 sæde besat eller med begge sæder besat, men kun det ene af en fuldt uddannet pilot, og at det i Typevalgsrapporten er lagt til grund at flyet altid flyver med 2 uddannede personer?"*
- *"Er der ved beregningen af uddannelsesomkostningerne til Super Hornets 2 sædes fly taget hensyn til, at 2 personer kan deltage i en uddannelsesflyvning, og at behovet for sådanne flyvninger dermed alt andet lige er mindre?"*

Grundlag

Notatet er baseret på svar på Forsvarsministeriets "Request for Binding Information" (RBI 2015) udarbejdet af U.S. Navy International Program Office, som er leverandør af Super Hornet flyet på vegne af USA. Informationerne er anvendt i de operative analyser i evalueringen af kandidaten, som blandt andet opgør træningsflyvetimebehovet til uddannelsesaktiviteter.

Sagsfremstilling

Flyvning i en to-sædet Super Hornet med kun én mand

Den to-sædede version af Super Hornet flyet er designet til, at en pilot sidder i det forreste sæde og primært sørger for flyvning af flyet, mens det bagerste sæde er tilegnet en specialuddannet våbensystemoperatør, der primært sørger for at styre våben og sensorer, skabe og fastholde det taktiske overblik, navigation mv. Der er således tale om, at begge er specialuddannede, men at kun piloten i det forreste sæde er i stand til at flyve flyet.

Såfremt det kun er piloten, der gennemfører missioner med et tomt bagsæde, vil det stadig være muligt at flyve flyet sikkert, idet denne opgave ikke kræver en våbensystemoperatør. Piloten vil dog samtidig med flyvningen også skulle håndtere de opgaver, som våbensystemoperatøren normalt tager sig af, hvorfor piloten må forventes pålagt en større arbejdsbelastning. I et fly, der er designet og indrettet til at blive opereret af to mand, vil en pilot, der indsættes på mission uden en våbensystemoperatør, derfor ikke kunne operere med samme grad af effektivitet.

Evalueringen af Super Hornets overlevelsessevne og missionseffektivitet understøtter dette, idet resultaterne inden for flere af de seks udvalgte missionsscenarier viser, at nogle af flyets identificerede svagheder delvist opvejes af, at flyet opereres af både en pilot og en våbensystemoperatør. Der er således tale om, at flyvesikkerheden ikke kompromitteres ved

flyvning med et tomt bagsæde, men at flyets operative indsættelsesevne ikke er lige så høj som ved flyvning med en våbensystemoperatør.

I forhold til dimensioneringen af piloter og våbensystemoperatører er det lagt til grund i evalueringen, at kampflyopgaverne som udgangspunkt altid flyves med både en pilot og en våbensystemoperatør. Dette skyldes, at opgavernes indhold og kompleksitet ofte kan være svær at forudsige, samt at leverandøren i RBI-svar har forudsat, at de seks missionsscenerier, som danner grundlag for evalueringen af flyets overlevelsessevne og missionseffektivitet, alle løses med to mand i cockpittet.

Super Hornet flyets behov for uddannelsesressourcer

Som nævnt oven for udfører pilot og våbensystemoperatør ikke den samme opgave, når de indsættes på mission. Våbensystemoperatøren skal derfor eksempelvis ikke uddannes til at kunne flyve flyet, men skal til gengæld være specialist i at kunne operere våben, sensorer og øvrige af flyets delsystemer. Det betyder, at pilot og våbensystemoperatør ikke gennemgår det samme uddannelsesforløb.

Omfang og indhold af Super Hornet flyets uddannelsesprogrammer baserer sig på RBI-svar, hvoraf det fremgår, at uddannelsesressourcebehovet – herunder behovet for flyvetimer – er væsentligt mindre for en våbensystemoperatør end for en pilot. Dette forhold er medtaget i evalueringens analyse af uddannelsesbehovet. Der tages desuden højde for, at visse uddannelsesflyvninger kan gennemføres med både en pilotelev og en våbensystemoperatørellev i samme fly, om end forskelle i de specifikke uddannelsesprogrammer for pilot og våbensystemoperatør ikke altid vil muliggøre dette.

Grunden til at uddannelsesbehovet er større for Super Hornet end for de øvrige kandidater skyldes således dels, at både piloter og våbensystemoperatører kræver flyvetimer for at kunne blive uddannet, og dels at forskellige uddannelsesforløb ikke altid muliggør, at de begge kan blive uddannet på den samme flyvning.

Hvad angår den vedligeholdende operative træning af færdiguddannede piloter og våbensystemoperatør, så lægges det i evalueringen til grund, at dette ikke kræver flere flyvetimer i forhold til flyvning med kun én mand i cockpittet, idet både pilot og våbensystemoperatør her opnår det ønskede træningsudbytte på samme flyvning.